

MEMO

Contactpersoon
Ingeborg Levering
T 06-39626900
E il.levering@dordrecht.nl

Van Ingeborg Levering (team Jeugd & Onderwijs)
Aan Commissie van Toezicht op het Openbaar Onderwijs (CTOO)
Kopie aan Denise van Poppel (griffie)
Datum 5 september 2023
Betreft Jaarstukken 2022 Nestas Scholengroep

1 Inleiding

Het bestuur van de Nestas Scholengroep heeft de jaarstukken 2022 aan de gemeenteraad aangeboden, ter bespreking in de commissie toezicht openbaar onderwijs (CTOO).

Via deze memo worden de leden van de CTOO op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen bij de Nestas Scholengroep in 2022 op basis van het jaarverslag. Daarnaast wordt ook de financiële situatie besproken. Dit met als doel de leden van de CTOO te ondersteunen in hun toezichthoudende rol op de financiële positie (continuïteit) van het openbaar onderwijs.

De gemeenteraad heeft in 2020 het 'werkdocument CTOO' vastgesteld. Daarin is afgesproken dat:

- de schoolbesturen jaarlijks verantwoording afleggen over de financiële gezondheid door middel van een standaard-vragenlijst;
- alleen een gesprek wordt gehouden over de financiën als de antwoorden hiertoe aanleiding geven en dus het standaard-jaargesprek te laten vervallen;
- om het jaar een 'relatiegesprek' wordt gehouden met het bestuur om de ontwikkelingen van de school in brede zin te bespreken;
- de openbare inspectierapporten van de Inspectie van het Onderwijs worden gebruikt als bron voor de stand van zaken op de scholen.

In november 2022 heeft een relatiegesprek plaatsgevonden tussen de leden van de CTOO en het bestuur van de Nestas scholengroep. De jaarstukken en de antwoorden op de standaard-vragenlijst geven geen aanleiding een tussentijds gesprek te plannen. Gezien de wens van de CTOO om tweejaarlijkse relatiegesprekken te houden, wordt daarom geadviseerd volgend jaar weer een relatiegesprek te voeren. Dus medio of eind 2024, na ontvangst van de jaarstukken 2023.

2 Conclusie

Dit is het eerste jaarverslag van de Nestas scholengroep. Zij zijn op 1 januari 2022 ontstaan uit de fusie tussen Openbaar Primair Onderwijs Dordrecht (OPOD) en Stichting Katholiek Onderwijs Bernardus Alfrink (SKOBA).

Op basis van de jaarstukken kan geconcludeerd worden dat de financiële situatie van de Nestas scholengroep gezond is en dat de continuïteit van het onderwijs niet in gevaar is. Nestas heeft een totaal eigen vermogen van inmiddels 12 miljoen euro, na toevoeging van het resultaat van 2022 van 1,4 miljoen euro. Het saldo liquide middelen bedraagt ruim 15 miljoen euro.

Kenmerk   Jaarstukken 2022 Nestas scholengroep
Datum   5 september 2023

In de komende jaren verwachten zij (bewust) in te teren op de liquide middelen en op het eigen vermogen, met name door de besteding van de resterende NPO-middelen die het bestuur heeft ontvangen van het Rijk. Daarnaast is het bestuur voornemens gericht en beleidsrijk te investeren in onderwijskwaliteit, het verduurzamen van gebouwen, het verbeteren van het werk- en leerklimaat en het vervangen van verouderde en afgeschreven leermiddelen, meubilair en ICT-voorzieningen.

De conclusie is, net als het voorgaande jaar, dat er geen zorgen zijn over de continuïteit van het openbaar primair onderwijs. Om die reden is een relatiegesprek dan ook niet noodzakelijk.

Wel lijkt de reservepositie dermate positief dat het aan te bevelen is om met het bestuur te spreken, of schriftelijke vragen te stellen, over het inzetten van deze middelen voor het onderwijs. Bij de behandeling van de jaarstukken 2021 werd ook reeds aangegeven dat men de reserves zou gaan inzetten voor de verbetering van de onderwijskwaliteit. Het is aan te bevelen dat de CTOO over dit onderwerp met het bestuur spreekt, bijvoorbeeld na de behandeling van de jaarstukken 2023.

3   Toelichting – Onderwijs en strategisch beleid

Voorheen waren de ambities van de voorloper OPOD geformuleerd als:

1. Topkwaliteit
2. Bevlogen professionals
3. Toekomstgericht onderwijs
4. In verbinding met onze omgeving

De koers van scholengroep Nestas wordt nu beschreven aan de hand van vier pijlers, die overlap hebben met de eerdere ambities, namelijk:

1. Een warm nest met kansen voor iedereen (leer- en werkomgeving)
2. Ieder kind verdient het beste onderwijs (onderwijs)
3. Het zijn de medewerkers die het doen (werkgeverschap)
4. Samen één Nestas (de nieuwe organisatie).

Leer- en werkomgeving

In de beschrijving van de strategische koers is er veel aandacht voor de positie van het kind en het creëren van een sociaal veilige leeromgeving waarin ieder kind zich gezien voelt (een 'warm nest').

- Wat opvalt is dat er net als het voorgaande jaar, weinig wordt vermeld over de samenwerking met zorgpartners en over de in- en externe zorgstructuur. Dit heeft weliswaar voornamelijk een plek in het ondersteuningsplan van de school, maar verdient wellicht in het jaarverslag een prominentere toelichting. Ook de samenwerking met ouders wordt dit jaar opnieuw kort benoemd, maar er wordt niet verder toegelicht op welke wijze hier invulling aan gegeven wordt. Aangezien ouderbetrokkenheid gezien wordt als een belangrijk aspect in het leerproces van de leerlingen, kan dit besproken worden in een volgend relatiegesprek.

Onderwijs

Het leerlingenaantal van de gefuseerde scholengroep is gestegen tot 5.029 in 2022, tegenover 4.848 in 2021. In de komende jaren wordt een kleine afname verwacht.

Er worden vele ambities en ontwikkelingen beschreven. Er wordt o.a. toegewerkt naar inclusiever onderwijs. Verschillende scholen nemen deel aan het Dordts Leer Programma, hebben (reguliere) schakelklassen of vangen nieuwkomers, waaronder Oekraïense leerlingen, op. Er wordt

Kenmerk Jaarstukken 2022 Nestas scholengroep
Datum 5 september 2023

geparticipeerd in de Zomerschool en er wordt gewerkt aan het masterplan basisvaardigheden en het voorloperstraject Rijke schooldag.

- In het volgende relatiegesprek kan er gesproken worden over de planning, haalbaarheid/prioritering en realisatie van deze ambities en ontwikkelingen/projecten.

Werkgeverschap

Gelijktijdig met de stijging van het leerlingenaantal is ook de personele formatie gestegen van 377 fte in 2021, naar 415,6 in 2022. In de komende jaren wordt dit teruggebracht naar rond de 395 fte. De stichting kent inmiddels een tweehoofdig college van bestuur, bestaande uit mevrouw Saskia van Duijn – Le Maire en de heer Frank Tigges, die in mei 2022 de heer Rob de Haan (a.i.) opvolgde.

In het jaarverslag is veel aandacht voor de beschrijving van het personeelsbeleid. Het lerarentekort blijft een punt van aandacht; in de aanpak hiervan wordt regionaal samengewerkt. Ook het 'vergrijsde' personeelsbestand heeft de aandacht. Er wordt onder andere ingezet op het aantrekken en behouden van LIO-stagiaires en zij-instromers en het doorleren van onderwijsassistenten.

Het ziekteverzuim blijft relatief hoog. In 2022 was dit 7,23% en is daarmee hoger dan voorgaande jaren en hoger dan het gemiddeld jaarverzuim in de sector in voorgaande jaren.

- In een volgend relatiegesprek kan gesproken worden over de oorzaken hiervan en de specifieke inspanningen op het gebied van het verzuimbeleid.

De nieuwe organisatie

In het verslag is veel aandacht voor het toewerken naar één organisatiecultuur en het stroomlijnen van processen en systemen. Dit is begrijpelijk gezien de jonge fusieorganisatie. Er is de afgelopen periode hard gewerkt aan het neerzetten van een solide organisatiestructuur.

4 Toelichting - financiën

De jaarrekening is mede beoordeeld aan de hand van de volgende vragen uit de standaard-vragenlijst:

a. *Is er sprake van een materieel evenwicht, met andere woorden: worden structurele lasten gedekt door structurele baten?*

Nestas heeft een gezonde (zelfs riant te noemen) financiële positie. In 2022 is er een positief resultaat van € 1.460.000. Dit terwijl er een negatief resultaat was begroot van - € 493.000. Het resultaat is daarmee € 1.953.000 minder negatief dan begroot.

Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door een aantal 'bijzondere posten', namelijk de ontvangen en nog niet uitgegeven NPO-middelen; een korting op de Rijksbijdragen in de laatste maanden van 2022; extra uitgekeerde arbeidsmarkttoelagen; de compensatie van kosten die voorheen werden betaald uit de vrijwillige ouderbijdrage en een saldo aan ouderraad reserves die voorheen niet bij de voorlopers van de gefuseerde stichting (OPOD en SKOBA) in de administratie waren opgenomen. Echter, ook wanneer deze bijzondere posten buiten beschouwing worden gelaten, is er nog altijd een regulier resultaat van 814.000 positief. Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door (fors) hogere overheidsbijdragen, waar een minder hoge stijging van de lasten tegenover staat. De effecten lijken eenmalig, maar de uitgaven ook. De jaarrekening is daarmee materieel in evenwicht.

Kenmerk Jaarstukken 2022 Nestas scholengroep
Datum 5 september 2023

Nestas verwacht de komende jaren in te teren op het vermogen. Er wordt dan ook een negatief resultaat verwacht van 1,2 miljoen in 2023, 3,1 miljoen in 2024 en ruim 400.000 in 2025. Dit is een bewuste keuze om de reserves te verlagen ten gunste van de kwaliteit van het onderwijs. Ook vorig jaar werd in de jaarstukken aangegeven dat Nestas als doel had gesteld om het eigen vermogen met 2 miljoen euro te verminderen de komende jaren, ten gunste van de onderwijskwaliteit. Dit zou worden uitgewerkt in het Strategisch Koersplan. Als gemeente gaven we toen aan deze lijn te ondersteunen. Op dit moment zien we echter de reserves juist toenemen.

b. Is sprake van inzicht in relevante risico's voor het weerstandsvermogen; dit zijn risico's van materieel belang die niet zijn ondervangen door bijvoorbeeld voorzieningen?

Nestas scholengroep geeft in de continuïteitsparagraaf de belangrijkste risico's en onzekerheden weer. Deze zijn geïdentificeerd aan de hand van de risicomonitor van RiskChanger, op verschillende onderdelen. De risico's worden beschreven en gekwantificeerd tot een totaal van 1,9 miljoen euro. Om de kans op het optreden van deze risico's te verkleinen zijn diverse maatregelen getroffen. Nestas beschikt verder over voldoende eigen vermogen om de risico's op te vangen mochten deze zich voordoen.

c. Zijn de voorzieningen deugdelijk onderbouwd?

Nestas scholengroep heeft een personele jubileumvoorziening, een voorziening voor langdurig zieken en een onderhoudsvoorziening. De hoogte van deze voorzieningen wordt in de jaarstukken niet expliciet onderbouwd. Wel is toegelicht dat de voorziening groot onderhoud is verhoogd vanwege de indexatie van de meerjarenonderhoudsplannen met 15%.

d. Wat zijn de ratio's?

De Inspectie van het Onderwijs houdt eveneens toezicht op de financiële continuïteit van onderwijsinstellingen. De Inspectie berekent kengetallen en signaleringswaarden die gebruikt worden om besturen met een financieel risico te identificeren, op het gebied van solvabiliteit (berekeningswijze 2), liquiditeit en de absolute omvang van de liquide middelen. Sinds 2021 hanteert de Inspectie geen kengetallen meer voor rentabiliteit en weerstandsvermogen.

Hieronder vindt u de gegevens over solvabiliteit en liquiditeit van Nestas scholengroep, op basis van de jaarstukken 2022.

Kengetal	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019	Signaleringswaarde inspectie
Solvabiliteit 2	72%	74%	72%	77%	<30%
Liquiditeit	2,74	2,69	2,42	3,04	<0,75
Reservepositie	0,1	0,1			

In de jaarstukken van Nestas wordt de absolute omvang van de liquide middelen niet gerelateerd aan de signaleringswaarde van de inspectie. De liquide middelen bedragen 15,3 miljoen euro, waar de Inspectie een signaleringswaarde van € 100.000 aanhoudt voor het funderend onderwijs.

Kenmerk   Jaarstukken 2022 Nestas scholengroep
Datum   5 september 2023

Toezicht op publiek eigen vermogen (reservepositie)

Naast de kengetallen en signaleringswaarden voor het toezicht op de financiële continuïteit heeft de Inspectie van het Onderwijs ook een signaleringswaarde ontwikkeld voor toezicht op publiek eigen vermogen. Deze geeft een indicatie hoeveel eigen vermogen een school redelijkerwijs maximaal nodig heeft voor een gezonde bedrijfsvoering. De signaleringswaarde gaat over het publieke deel van het eigen vermogen, dus exclusief privaat vermogen.

De Inspectie stelde in 2019 vast dat sommige scholen grotere financiële reserves aanhouden dan strikt genomen voor hun voortbestaan nodig is. Dit wordt niet wenselijk geacht, aangezien publiek onderwijsgeld optimaal aan het onderwijs met worden besteed en niet onnodig in reserves zou moeten zitten. Daarom berekent de Inspectie vanaf 2020 de 'signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen'. Dit gaat niet om een 'harde norm' maar geldt als startpunt voor het gesprek met het bestuur.

Nestas benoemt op pag. 56 van het jaarverslag de reservepositie als 0,1 met een signaleringswaarde van de inspectie van hoger dan 0. Dit wordt niet verder toegelicht. Een mogelijk bovenmatig eigen vermogen wordt niet gespecificeerd.

- Met een totaal eigen vermogen van 12,3 miljoen (een deel hiervan is privaat) lijkt het aannemelijk dat er sprake is van een behoorlijk bovenmatig eigen vermogen. Nestas is voornemens hier de komende jaren op in te teren. De commissie CTOO wordt geadviseerd hierover het gesprek te voeren met de Nestas scholengroep.

5 Tot slot

Overige opvallende zaken in de jaarstukken:

- Nestas geeft aan dat de nieuwe instroom in het Nova Tienercollege stopgezet is. Na schooljaar 22-23 stopt het tienercollege helemaal. Voor de aanwezige leerlingen wordt een andere onderwijsplek geboden.
- Nestas scholengroep heeft de vrijwillige ouderbijdrage met ingang van schooljaar 22-23 afgeschaft. Dit is gedaan vanuit het oogpunt van betaalbaarheid en gelijke kansen voor alle kinderen. De kosten van activiteiten die voorheen vanuit de ouderbijdragen werden betaald, worden nu (tijdelijk) gedekt uit de hiervoor gevormde reserve.